

v odpor vzatý, k jehož důvodům se v ostatním poukazuje, správně dolíčil. Dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci tu tudíž není.

K důkladnému posouzení rozepře nebylo při tomto stavu věci zapotřebí předsevzítí důkazy žalobcem nabídnuté a není tu také dovolacího důvodu č. 2, § 503 c. sd. ř.

Pokud se dovolání obírá zamítnutím návrhu žalobce na přerušení řízení jsou vývody tyto vedle § 526 c. sd. ř. nepřipustné, poněvadž návrh byl oběma nižšími soudy zamítnut (§ 192, odst. 2 c. sd. ř.).

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne
3. září 1919, čj. Rv. 361/19-I. Dr. Josef Beutl.

K otázce přípustnosti žaloby určovací dle §u 228 c. ř. s.

Soud I. stolice zamítl žalobní návrh R. O. proti K. O. o určení, že po vystěhování se žalobce z domu žalovaného přísluší žalobci proti žalovanému nárok na náhradu veškerých výloh, jež mu vzešly zařízením obchodní místnosti pro jeho (žalobcův) obchod ve výše uvedeném domě, a to ve výši 5466 Kč 22 hal., a že žalovaný (vlastník shora uvedeného domu) je povinen to uznati s tímto odůvodněním:

Žalobce tvrdí, že se svolením žalovaného zařídil si v jeho (žalovaného) domě obchod a že k tomu upravil místnosti obytné v domě tom na místnosti obchodní a že žalovaný ho při tom ujistil, že žalobci při vystěhování se z domu toho nahradí veškeré výlohy úpravou tou vzešlé, následkem čehož žalobce, spoléhaje na toto prohlášení žalovaného, provedl tam na svůj náklad úpravy ve shora uvedené částce; žádost žalobcovu, by žalovaný zajistil a úrokoval náklad ten, odmítl žalovaný, popřev závazek svůj k náhradě. Ježto pak žalobce podle obsahu shora uvedeného závazného prohlášení žalovaného nemůže již nyní domáhati se na žalovaném nějakého plnění, zejména placení náhrady výše řečené, poněvadž dosud v domě žalovaného bydlí, má zájem na tom, aby již nyní co nejdříve bylo určeno soudním nálezem, že nárok jeho je po právu, poněvadž neví, kdy se z domu žalovaného vystěhuje, a trvá pro žalobce takto právní nejistota, která rozřešením této otázky má býti odklizená.

Přípustnost žaloby určovací však zde není dána, neboť podstatnou podmínkou její je naléhavost brzkého, co nejrychlejšího určení právního poměru, o němž jde, a právní zájem žalobcův

musí požadovati zjištění v daném okamžiku, v době, kdy žaloba určovací je podána. — Žalobce však nikterak neodůvodnil a uvedením určitých skutečností neopodstatnil naléhavost tohoto brzkého, co nejrychlejšího určení jím tvrzeného právního poměru, omeziv se na udání, že vzhledem k shora uvedenému odmítavému prohlášení žalovaného a tím vzniklé právní nejistotě má právní zájem na brzkém určení tohoto právního poměru. Podle tvrzení žalovaného má žalobce při vystěhování se z domu jeho povinnost místnosti pro obchod upravené dáti do předěšlého stavu tak, aby jich mohlo býti užíváno jako bytu, že žalobce teprve po provedené úpravě vznesl sporný nárok, jež mu žalovaný odepřel s poukazem, že vůbec není jisto, jak dlouho bude žalobce obchod v domě provozovati, že úprava jest jen jemu (žalobci) prospěšná, poněvadž není vyloučeno, že žalobce za zcela krátkou dobu se z domu vystěhuje.

Žalobce ani netvrdil, tím méně prokázati se nabídl, že ujednáno bylo užívání místností pro obchod upravených na určitou dobu. A právě tato okolnost, že vůbec není jisto, zda a kdy žalobce z domu se vystěhuje, jest pro posouzení otázky přípustnosti žaloby určovací rozhodnou, poněvadž není vyloučeno při nedostatku úmluvy v této příčině, že žalobce z domu žalovaného vůbec se nevystěhuje. Nejsou zde tedy podmínky žaloby určovací.

Soud II. stolice vyhověv odvolání žalobceovu, zrušil rozsudek první stolice, vrátil věc k novému projednání a prohlášení nového rozsudku; zároveň však vyslovil, aby v řízení v první instanci bylo pokračováno až po právní moci zrušovacího usnesení, odůvodniv své usnesení tím, že zájem na nejrychlejší určení právního poměru vyplývá z okolností žalobcem uvedených, neboť nárok žalobcův popřením se strany žalovaného stal se pochybným a nejistým a žalobce jako obchodník má zájem na tom, aby určení existence jeho soudním nálezem se stalo. Vždyť zejména při určování ceny zboží, při sdělání inventáře a bilance, při přiznání daně z výdělku atd., obchodník určitě věděti musí, může-li pohledávku vřaditi mezi jmění neb musí-li vše, co vydal za zařízení obchodní místnosti vřaditi mezi výdaje. V tomto směru tedy vyhověno bylo předpisu § 228 č. ř. s.

Nejvyšší soud vyhověv dovolací stížnosti, zrušil v odpor vzaté usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nepřihlížeje k užitému zrušovacímu důvodu rozhodl ve věci s tímto odůvodněním:

Předpokladem pro žalobu určovací jest, aby žalobce měl na tom právní zájem, aby právní poměr mezi ním a žalovaným byl co nejrychleji určen (§ 228 c. ř. s.). Takového právního zájmu na urychleném určení právního poměru stran v případě tomto však není. Vždyť žalobce sám uvádí, že posud v domě žalovaného bydlí a že oprávněn je požadovati náhradu výloh se zařízením místností pro obchod teprve, kdyby se z domu vystěhoval. Již z toho jest vidno, že prozatím žalobce nemá právního zájmu na urychleném určení právního poměru. Není také právního předpisu, jenž by zájmu jedné strany jako obchodníka poskytoval jiného postavení než zájmům neobchodníkův a nařizoval urychlené určení pro věci obchodní. Nebylo nikde tvrzeno, že žalovaný doléhá snad na vyprázdnění místností žalobci pronajatých. Starosti, jak budoucí event. spor dopadne, nejsou důvodem pro podání žaloby určovací. Takovéto obavy a starosti mohou míti strany skoro při každém právním jednání, ale nejsou proto již oprávněny jednou žalobou se domáhati určení právního poměru a druhou, pozdější žalobou plnění a tak na základě téhož podkladu dělati z jednoho sporu spory dva.

Soud odvolací pokládaje žalobu určovací za přípustnou, zrušil rozsudek první instance nemaje podkladu pro rozhodnutí ve věci. Ježto však není tento zrušovací důvod bezpodstatným uznán, bylo nutno v odpor vzaté usnesení zrušiti a je na soudu II. stolice, aby nehledě k tomuto důvodu zrušovacímu ve věci rozhodl.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 26. října 1920 čj. RI 851-20-1. *Jar. Kotora.*

Doručení platebního rozkazu dlužníku osobou jinou, již byl omylem platební rozkaz soudem doručen, nahraňuje řádné doručení; lhůta k podání odporu běží od tohoto dne doručení dlužníkovi).*

Pojišťovna A. v B. žádala u okresního soudu v T. za vydání platebního rozkazu proti Kateřině K. provdané M. v Č. Plá-

* Opačně rozhodl československý nejvyšší soud rozh. ze dne 6. května 1919 Rv II. 99/19 při doručení rozsudku: viz č. 171 sbírky civilních rozh. nejvyšších stolic soudních rep. československé pod heslem: